Nové evropské standardy péče o pacienty s terminálním srdečním selháním a jejich aplikace v českém zdravotnictví

(New European standards of care of patients with terminal heart failure and their application in the Czech health system)

Ladislav Kabelka

Domácí hospic sv. Zdislavy, Nemocnice Třebíč, Kraj Vysočina, Sekce geriatrické paliativní péče ČSPM ČLS JEP, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

INFORMACE O ČLÁNKU

Historie článku:

Vložen do systému: 28. 12. 2019

Přijat: 3. 1. 2020

Dostupný online: 22. 1. 2020

Nejdůležitějším kontextem pohledu na paliativní péči a její smysl/roli v současném zdravotnictví všeobecně je **cíl péče ve kvalitě života nemocného a jeho blízkých**. Medicína založená na důkazech ukazuje zároveň nezbytnou časnou indikaci prvků paliativní péče u nevyléčitelně nemocných, aby výše uvedený cíl mohl být naplněn.

Z pohledu stárnutí populace s nutností hledat **efektivitu péče** o závažně chronicky nemocné ve zdravotně-sociálním systému jako celku jsou významným tématem **polymorbidita, multikauzalita, výrazný výskyt frailty syndromu** u populace starší 75–80 let a potřeba **multidisciplinární péče**, většinou v kontinuálním dohledu režimu 24 hodin/7 dnů dostupného lékaře a sestry. Tento režim je nezbytné nastavit většinou v posledních týdnech až měsících života, chceme-li udržet optimální kvalitu péče, zlepšit kvalitu života celé „sociální jednotky“ a v neposlední řadě bránit neadekvátním opakovaným hospitalizacím.

Pro české pacienty se srdečním selháním je tedy velmi důležité, aby byl nalezen ve správnou chvíli vývoje jejich onemocnění odborný i obecně lidský konsenzus v plánu multidisciplinární péče. Na něm se podílejí profesionálové, pacient i rodina. Znamená to dobře zvolit **intenzitu, taktiku cílené kardiologické a symptomové léčby**, práci se systémem **dříve vyslovených přání a invazivními podpůrnými metodami léčby a péče**, ale také **práci s rodinou nemocného, psychikou a horizontální spiritualitou pacienta a rodiny**, v jejich přirozeném sociálním systému.

Velmi významné je a bude nastavení role a spolupráce kardiologů, intenzivní péče, internistů, praktických lékařů a samozřejmě paliatrů, resp. paliativních týmů. Zkušenosti ze zahraničí ukazují, jak významné je a bude **„pracovat společně na společném plánu péče“**. Vznik a zavádění Mobilní specializované paliativní péče, konziliárních paliativních týmů a hledání organizačních řešení komunitní péče na zdravotně-sociálním pomezí jsou jednoznačně správnou cestou, nejlépe v kontextu regionálních sítí spolupracujících poskytovatelů.

Je totiž pryč doba, kdy pro propuštění pacienta mohlo stačit dobře napsat propouštěcí zprávu. Dnes, a zvláště u této skupiny závažně nemocných v posledních měsících života (a zde není rozdíl mezi srdečním selháním, onkologicky nemocnými či jinými diagnózami) je zásadní promýšlet a plánovat péči týmově, v návaznosti a kontinuálně, předvídat a velmi dobře komunikovat plán péče nejen s pacientem a jeho rodinou na mém pracovišti. Je nutné ošetřit i předání a zajištění kontinuity plánu péče dále v systému.

Domnívám se, a zkušenosti z projektu Paliatr Vysočina (www.paliatrvysocina.cz) to jen potvrzují, že nástup a rozvoj specializovaných mobilních terénních paliativních týmů (tzv. MSPP, Mobilní specializovaná paliativní péče) v některých regionech České republiky má velký potenciál s touto tematikou pomoci. Na straně kardiologů je zase třeba požádat o proaktivní přístup, komunikaci se vznikajícími nemocničními paliativními týmy a hledání

Adresa pro korespondenci: Prim. MUDr. Ladislav Kabelka, Ph.D., Domácí hospic sv. Zdislavy, Gen. Sochora 705, 674 01 Třebíč, e-mail: ladislav.kabelka@trebic.charita.cz
© 2020, ČKS.

DOI: 10.33678/cor.2020.001

společné práce s týmy MSPP. I zahraniční zkušenost již dokazuje, že je to správná cesta. V Kraji Vysočina nyní pracujeme na datovém projektu ELFis (End of Life Care Information System, <https://elfis.iba.muni.cz/>), jehož cílem je trajektorii pacientů v systému sledovat, popsat kvalitu života a hledat efektivní systémový model péče.

Literatura

1. Kabelka L. Geriatrická paliativní péče. Praha: Mladá fronta, 2017:15–302.
2. Radbruch L, Payne S, et al. Standardy a normy hospicové a paliativní péče v Evropě. Doporučení Evropské asociace pro paliativní péči. [online]. 2010, Cesta domů a Česká společnost paliativní medicíny. [Cit. 2018–02–20]. s. 14–32. Dostupné z <https://www.paliativnimedicina.cz/paliativni-medicina/standardy-a-normy-hospicove-a-paliativni-pecce-v-evrope/>
3. Goldhirsch S (Author), Chai E (Editor), Meier D (Editor), Morris J (Editor). Geriatric palliative care. New York: Oxford University Press, 2015.